

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/124/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619202754
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2019:5619202754.3

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú G. Ú., nar. XX. XX. XXXX, bytom pri matke, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Obcou Liptovský Ondrej, so sídlom Liptovský Ondrej 84, IČO: 00 315 532, dieťa matky L. Ú., nar. XX. XX. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu G. D. XX, okres G. U., v súčasnosti bytom L. XX, okres G. U., a neb. otca U. Ú., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, v konaní o uloženie výchovného opatrenia, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd **n a r i a d ť u j e** neodkladné opatrenie : Matka je **p o v i n n á** **o d o v z d a ť** maloletú G. Ú., nar. XX. XX. XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149/19, Liptovský Hrádok, IČO: 00 634 786.

II. Neodkladné opatrenie **t r v á** do vykonateľnosti rozhodnutia tunajšieho súdu sp. zn. 9P/124/2019 o uložení výchovného opatrenia maloletému dieťaťu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 30. 09. 2019 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku, ktorým navrhol, aby súd maloletú G. Ú., nar. XX. XX. XXXX odovzdal do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Súčasne podal podnet na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia maloletej - dočasné odňatie dieťaťa z osobnej starostlivosti matky a nariadenie maloletej na účely zabezpečenia odbornej pomoci a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobyt v zariadení najdlhšie na dobu šesť mesiacov. V podnete uviedol, že maloletá je posledným dieťaťom matky. Matka má ešte tri pinoleté deti - U., X. R. R.. Pri všetkých deťoch sa vyskytli problémy výchovného charakteru. Rodičia vykonávali trest odňatia slobody za trestný čin ohrozovania mravnej výchovy mládeže. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/76/2016 bol určený dohľad nad výchovou maloletej G.. Aktuálne maloletá býva s matkou a starou matkou v rodinnom dome v G. D., navštevuje 6. ročník F. školy v G. U., prospieva primerane veku. Škola oznámila, že dieťa chodí čisto oblečené, na vyučovanie je pripravené, nie sú s ňou žiadne problémy. Má diagnostikované poruchy učenia sa. Matka je závislá na alkoholických nápojoch, rovnako stará matka. Bytové pomery sú na veľmi zlej úrovni, u maloletej je zanedbaná výchova, žije v nevyhovujúcich podmienkach. Maloletá a jej matka spia na matraci na zemi, oblečenie majú porozhadzované po izbe. Matka nedodržiava pravidlá stanovené na prípadovej konferencii vykonanej s rodinou dňa 07. 08. 2019. Dňa 17. 09. 2018 dostal navrhovateľ anonymné oznámenie, že matka so starou matkou od 13. 09. 2019 požívajú alkohol a s maloletou nemal kto ísť k lekárke. Matka bola niekoľkokrát usmerňovaná k riešeniu problémov s cieľom ich zlepšenia, neustále sa vyhovára a len sľubuje. Dlhoročné pôsobenie na matku nesplnilo svoj účel, matka neupravila rodinné ani sociálne pomery, maloletej nedokáže zabezpečovať riadnu starostlivosť.

2. Uznesením sp. zn. 9P/124/2019 zo dňa 01. 10. 2019 súd na základe uvedeného podnetu začal konanie o uloženie výchovného opatrenia maloletej - dočasné odňatie maloletého dieťaťa zo starostlivosti matky a nariadenie pobytu v zariadení na zabezpečenie odbornej pomoci alebo zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletej najdlhšie na dobu šesť mesiacov.

3. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

4. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Navrhovateľ podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletých podľa § 367 CMP. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v starostlivosti matky. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

5. Zo skutočností uvádzaných v návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP. Z pripojeného spisu sp. zn. 9P/76/2016 mal súd preukázané, že uznesením č. k. 9P/76/2016-41 zo dňa 31. 10. 2016, právoplatným dňa 11. 11. 2016, bol nad výchovou maloletej G. a jej sestry R. určený dohľad za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že matka dlhodobo zanedbáva starostlivosť o maloletú dcéru, spolu so svojou matkou často požívajú alkohol. Pri prešetrení pomerov v domácnosti sa opakovane zistili nevyhovujúce bytové podmienky (zlá hygiena, nedostatočné vybavenie). Matke bolo viackrát oznámené, že domáce prostredie nie je vhodné pre výchovu dieťaťa a že svojím konaním ohrozuje zdravie i mravnú výchovu maloletej. Napriek tomu matka nezlepšila rodinné, bytové ani sociálne pomery, naďalej požíva alkohol.

6. Vykonaným dokazovaním mal súd osvedčené, že ochrana záujmov maloletej si vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. V danej veci je nevyhnutne potrebné, aby mala maloletá zabezpečenú riadnu starostlivosť. Rodinné prostredie nie je aktuálne pre dieťa bezpečné, matka i stará matka dlhodobo požívajú alkoholické nápoje, otec dieťaťa zomrel. Zdravý vývin a riadna výchova maloletej je vážne narušená a ohrozená, preto súd podľa § 367 CMP nariadil neodkladné opatrenie, ktorým matke uložil povinnosť odovzdať maloletú do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri posudzovaní záujmu tiež zohľadňoval úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťa, ako aj bezpečnosť a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu duševného, telesného a citového vývinu maloletej či ohrozenie jej vývinu. Súd súčasne uznesením zo dňa 01. 10. 2019 začal konanie o uloženie výchovného opatrenia maloletému dieťaťu. Za tým účelom

bude vykonané dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov súd rozhodne v súlade so záujmami maloletého dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).